

DROGI CZYTELNIKU "SZKOLNIAKA"!

Przed Tobą kolejne wydanie naszego szkolnego pisma. Nasza redakcja bierze udział w nowym wyzwaniu Junior Media, jakim jest świąteczne wydanie numeru gazetki. Zapraszamy do czytania!

DROGI CZYTELNIKU!

Pragniemy złożyć Ci najserdeczniejsze życzenia z okazji **Nowego 2020 Roku**: zdrowia, szczęścia i radości oraz - ile gwiazd na niebie, niech w Twym sercu - przyjaciół się gości; świetnych ocen, łatwych testów, od przyjaciół miłych gestów! A na koniec życzymy Ci jeszcze jednego, a mianowicie: życia **świątecznego!!!**

Redakcja

ORSZAK TRZECH KRÓLI W LUBARTOWIE

Dnia 6 stycznia 2020 r. w Lubartowie odbył się uroczysty Orszak Trzech Króli. O godzinie 13.00 wierni wyruszyli spod bazyliki Świętej Anny. Dorośli i dzieci szli główną ulicą Lubartowa, śpiewając przy tym kolędy, a aniołki rozdawały korony wszystkim /dzieciom/ królom i królowom. Po dotarciu do miejsca docelowego – rynek miejski - najmłodszy uczestnicy orszaku mieli okazję zadać kilka pytań Kacprowi, Melchiorowi lub Baltazarowi. Goście chętnie odpowiadali na pytania, dotyczące miejsca, z którego przybyli, króla Heroda i wielbłądów. Następnie można było zrobić sobie zdjęcie z Kacprem, Baltazarem i Melchiorem, z Aniołkami z oddziału KSM oraz z gwiazdą Betlejemską w tle. Niestety, miłe spotkanie dobiegło końca i Trzej Królowie musieli ruszać w dalszą drogę, na Wschód. (Fot. obok ze strony Urzędu Miasta Lubartów).
N. Rysiowska

ŚWIĘTA, ŚWIĘTA, ŚWIĘTA...

Ciekawe, czy święta, jakie my przeżywamy, były takie same 50, 60, 70 lat temu? Sprawdźmy to i zapytajmy naszych dziadków. Poniżej przedstawiamy wspomnienia o bożonarodzeniowych tradycjach dziadków naszych szkolnych redaktorów: Natalki, Mikołaja i Darii.

O DAWNYCH TRADYCJACH BOŻONARODZENIOWYCH...

Wywiad z Kazimierą (lat 70) i Franciszką Kopyściami (lat 75).

Jakie tradycje były za czasów Waszej młodości?

Wigilia to był dzień bardzo postny, aby coś zjeść musieliśmy czekać aż do kolacji. Składała się ona z potraw gotowanych np.: zupa grzybowa, groch, biała fasola, zupa rybna, pierogi nadziewane jabłkami, ciasto drożdżowe i kruche ciasteczka. Im więcej potraw tym lepiej. Bardzo ważne było też sianko, które kładliśmy pod obrusem. Pod stołem układaliśmy słomę. Tam musiała leżeć cała okrasa świąteczna. W Boże Narodzenie nie mogliśmy myć naczyń. Wkładaliśmy je do wanny i zalewaliśmy wodą. Ważne było również wspólne śpiewanie kolęd. Robiliśmy to bardzo często. Popularni byli również kolędnicy.

Czy była choinka?

Choinka była, ale wieszaliśmy na niej jabłka, ciastka, łańcuch z papieru, gwiazdki i bombki z bibuły oraz gwiazdę zrobioną z drewna. Nie było lampek elektrycznych jak teraz, natomiast były świeczki, zapalaliśmy je zapałkami. Trzeba było bardzo uważać, by się nic nie podpaliło!

A czy były prezenty?

Prezenty dostawaliśmy tylko w mikołajki, ale pamiętam, że dostawaliśmy od rodziców paczki z ich pracy. Mogliśmy w nich znaleźć takie rzeczy jak: cukierki, groszki, jabłko czy też pomarańcze. Wtedy były bardzo świątecznymi owocami.

Czy mieliście ferie świąteczne?

Ferii zimowych nie było, a świąteczne trwały od dnia przed Wigilią do Trzech Króli.

Czy było takie święto jak sylwester?

Nie świętowaliśmy sylwestra. Dopiero jak miałam 20 lat zaczęto urządzać drobne imprezy.

Kiedy zmieniono tradycje na te, które są obecnie?

Jak upadła komuna, wtedy w sklepach zaczęło pojawiać się więcej produktów.

Czy miło wspominasz, Babciu, tamte czasy?

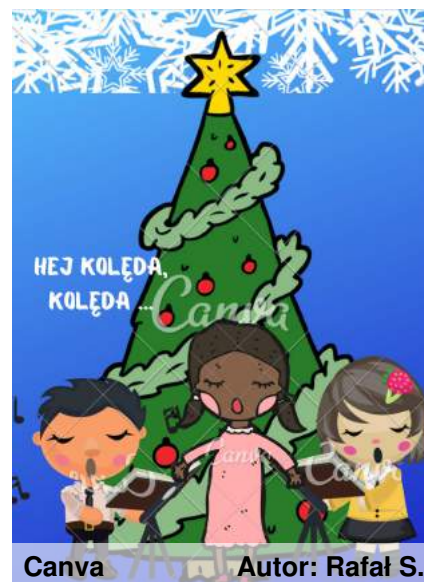
Miło je wspominam, ale uważam, że teraz jest lepiej. W sklepach niczego nie brakuje, jest czystiej oraz o wiele łatwiej można podróżować i komunikować się z innymi.

Dziękuję serdecznie za rozmowę i życzę Wam dużo zdrowia.

Ze swoimi dziadkami rozmawiała Natalka Rysiowska

Dziadkowie Natalki

Canva Autor: Rafał S.

Canva Autor: Rafał S.

Wykonano w Canvie - Rafał S.

Pani Jadzia - babcia Mikołaja

CIEKAWOSTKI O CHOINCE :)

Gwiazda na czubku ma pomagać bliskim w powrocie do domu z dalekich stron.

Bombki, będące zazwyczaj kulami, to figura idealna, symbolizująca boskość.

Jabłka przypominają o owocu, którym kuszeni byli w raju Adam i Ewa.

Orzechy zawijane w sreberka niosą dobrobyt i siłę.

Cukierki, pierniczki gwarantują szczęście dla domu.

Papierowe łańcuchy wzmacniają rodzinne więzły.

Włos anielski oznacza opiekę aniołów nad domem.

Oświetlenie choinki broniło dostępu złym mocom, a także miało odwrócić nieżyczliwe spojrzenia ludzi. Oznaczało to także Jezusa, który w Ewangelii został nazwany „światłem”.

Zebrał: Mikołaj Wołowik, kl. Ve

ŚWIĄTECZNE WSPOMNIENIA SPRZED LAT

Wywiad z Babcią Jadzią

Babciu jak wyglądały święta Bożego Narodzenia kiedy byłaś dzieckiem?

W moim domu magię świąt czuło się, gdy tata 6 grudnia przychodził do domu z paczką kolorowych bombek. Od tego czasu wszyscy wyczekiwaliśmy świąt Bożego Narodzenia.

Skąd mieliście ozdoby choinkowe?

Ozdoby choinkowe robiliśmy samodzielnie, najczęściej robiły to dzieci ze swoimi rodzicami. Kupowało się bibuły i robiliśmy z nich łańcuchy na choinkę. Robiliśmy też ze słomy laleczki i gwiazdki.

A jakie były potrawy na kolacji wigilijnej?

Tradycyjnie było 12 potraw. Były to m.in.: kutia, bigos z grzybami, barszcz z uszkami, ziemniaki, smażona ryba, śledzie, racuchy, kompot z suszu, kluski z makiem, chleb, krokiety lub pierogi z kapustą i grzybami.

Czy były jakieś ważne tradycje?

Choinkę ubierało się dopiero w dzień wigilii, nie wcześniej. Na choince były własnoręcznie zrobione ozdoby i świecek woskowe, nie takie jak są teraz lampki elektryczne. Na stole pod obrusem układane było sianko. Z kolorowego opłatka, który był zapakowany razem z opłatkiem dla domowników, robiło się kanapki dla zwierząt. Te kanapki zwierzęta dostawały do jedzenia w drugi dzień świąt. Wieczerną wigilijną zaczynaliśmy od wspólnej modlitwy i czytania Ewangelii wg św. Łukasza. Podczas łamania się opłatkiem składaliśmy sobie nawzajem życzenia. Ważną tradycją było też śpiewanie kolęd i pastorałek.

Czy było nakrycie dla niespodziewanego gościa?

Tak, owszem, było. W wigilię każdy był mile oczekiwany i widziany.

Dziękuję Ci, babciu, że opowiedziałaś mi, jak kiedyś wyglądały święta.

Rozmawiał: Mikołaj Wołowik kl. Ve

Wykonano w Canvie - Rafał S.

KOLOROWE OPLATKI DLA ZWIERZĄT

Wywiad z Ewą Gózdź (72 lata) i Jerzym Gózdź (70 lat) **Dzień dobry. Dzisiaj przeprowadzę wywiad z moimi dziadkami z Lubartowa. Wywiad będzie dotyczył tradycji świątecznych. Babciu, jesteś gotowa?**

Tak! Chętnie powspominam dawne lata i obchodzone święta. Opowiem Ci o opłatku, ważnym symbolu w wigilijny wieczór. Początek wigilijnej kolacji poprzedza dzielenie się białym opłatkiem. Ta piękna tradycja - występuje obecnie tylko w kulturze polskiej. Oznacza, że jest zgoda w rodzinie, skłóceni ludzie nie zasiadają przeciw do wspólnego stołu i nie dzielą się chlebem. W moich czasach przynosił go do każdego domu kościelny lub blokowa. Dzisiaj możemy kupić nawet w sklepiku z dewocjonaliami. Nie jest wtedy poświęcony.

Dziadku, a jakie to były opłatki, czy takie jak dzisiaj? Słyszałam, że były kolorowe?

Tak, w każdym opakowaniu były białe i zawsze musiał być kolorowy. Kiedyś kolorowe opłatki dawano tylko zwierzętom domowym. Ta tradycja w niejednym gospodarstwie na wsi trwa do dzisiaj.

A czy widzisz różnice między dzisiejszymi świętami a dawnymi?

Widzę wielką różnicę! Przed laty... odbywało się wszystko bardziej uroczyste i było jakby weselej!

Babciu, czy znasz jeszcze jakieś tradycje, których już obecnie nie ma?

Oczywiście! Pamiętam, że (a było to na wsi) po kolacji wigilijnej brało się snopki słomy i nawzajem wiązano się nimi. Było wtedy dużo radości!

Dziękuję za udzielenie wywiadu. Mam nadzieję że kiedyś jeszcze wrócimy do Waszych ciekawych opowieści o dawnych czasach.

Rozmawiała: Daria Wrzos

Święty Mikołaj naprawdę istnieje!

Miejsce dla wędrowca

Wykonano w Canvie - Rafał S.

KOLEĐY

Kolęda to tradycyjna pieśń bożonarodzeniowa. Ta nazwa wzięła od rzymskiego święta **kalendy**, było to świętowanie początku miesiąca.

Najstarszą zachowaną kolędą polską jest „Zdrowo bądź, krolu anielski” jej pierwsza zwrotka brzmiała tak:

„Zdrowo bądź, krolu anielski
K nam na świat w ciele przysły,
Tyś za jisty Bog skryty,
W święte, czyste ciało wliły.” M.W.

Kto roznosi prezenty świąteczne w różnych zakątkach Europy?

Islandia, Norwegia, Szwecja - 13 krasnoludków-skrzatów

Hiszpania - Trzej Królowie

Rosja, Białoruś, Ukraina - Dziadek Mróz

Grecja - Święty Bazyl

Serbia - Rodzina

Włochy - Befana

Śląsk, Czechy, południe Niemiec, Węgry - Dzieciątko

Małopolska, Węgry, Słowacja - Aniołek

Polska, Rumunia - Święty Mikołaj

Finlandia - Joulupukki

Zachodnia Polska - Gwiazdor

Dolny Śląsk, Opolszczyzna - Gwiazdka

południe Niemiec, Austria, Chorwacja, Słowenia - Mikołaj i Krampus

Francja, Niemcy, Wielka Brytania i wiele innych krajów - Santa Claus AKA: Père Noël, Father Christmmas, Weinachtsmann, Świąteczny Dziadek

Opracowała z internetu: N. Rysiowska

SZKOLNIAKOWY PRZEPISNIK

Pierniczki wg przepisu mamy Mikołaja

Piernik był kiedyś bardzo droгим przysmakiem, dlatego symbolizuje dobrobyt i wysoki status społeczny. Oto przepis do wypróbowania:

Składniki:

- 1 kg mąki
- 3 kostki masła
- 1 szklanka cukru pudru
- 1 cukier waniliowy
- 2 żółtka
- ½ opakowania przyprawy do pierników

Przygotowanie

Utrzyj masło z cukrem pudrem i cukrem waniliowym, żółtkami i przyprawą do pierników. Dodając powoli mąkę, zagnieć ciasto na gładką masę. Wstaw do lodówki na godzinę. Po tym czasie wyjmij ciasto i rozwałkuj. Wycinaj foremkami kształty pierniczek. Piecz 10-15 minut w piekarniku nagrzanym do temperatury 180°C, aż lekko zbrązowieją.

UWAGA: pierniczki wstawiają do piekarnika i wyjmują je stamtąd dorośli!

Udekoruj upieczone pierniczki według swojego pomysłu: lukrem, rozpuszczoną czekoladą. Wymyślaj fantazyjne wzory 😊

Oprac. Mikołaj Wołowik

WARTO WIEDZIEĆ...

Potrawy – według tradycji, ilość potraw wigilijnych powinna być nieparzysta. Aleksander Brückner podaje, że wieczerza chłopska składała się z siedmiu potraw (7 dni tygodnia), szlachecka - z dziewięciu (9 chórów anielskich), a u arystokracji - z jedenastu. Dopuszczalna była ilość 12 potraw (na cześć dwunastu apostołów).

Pasterka kończy wieczór wigilijny. Jest to msza odprawiana w kościołach o północy. Upamiętnia przybycie do Betlejem pasterzy i złożenie hołdu nowo narodzonemu Mesjaszowi.

Szopka przypomina narodziny Jezusa. Przedstawia Maryję, Józefa i narodzonego Jezusa, a także Trzech Mędrców, pasterzy, aniołów oraz zwierząt. Jest nieodłącznym elementem świąt.

Kolęda – księża przynoszą do domów dobrą nowinę, święcą i błogosławią dom oraz ich mieszkańców.

Śpiewanie kolęd wpływa na wzajemne relacje pomiędzy ludźmi oraz pomaga rozwijać w sobie poczucie harmonii i wyrazić kłębiące się emocje.

Ozdoby choinkowe mają również swoją symbolikę:

- **Anioły** mają chronić i opiekować się domownikami.
- **Łańcuchy** to symbol wzmocnienia rodzinnych więzi.
- **Dzwoneczki** niosą dobre nowiny i wydarzenia sprawiające radość.
- **Choinkowe lampki** mają osłonić dom przed złymi mocami, a także odwrócić nieżyczliwych ludzi i złe uroki.
- **Jabłka** to symbol rajskiego drzewka.

Choinka symbolizuje "drzewo życia". W tradycji chrześcijańskiej zieleń i świeżość choinki to symbol Chrystusa - jako źródło nieprzemijającego życia.

Gwiazda betlejemka lub **ozdobny czubek** pomogą wrócić bliskim do domu z dalekich stron.

Sianko symbolizuje narodzenie Jezusa w ubóstwie.

Pierwsza gwiazdka nawiązuje do Gwiazdy Betlejemskiej, którą według Biblii ujrzeli Trzej Królowie na wschodniej części nieba.

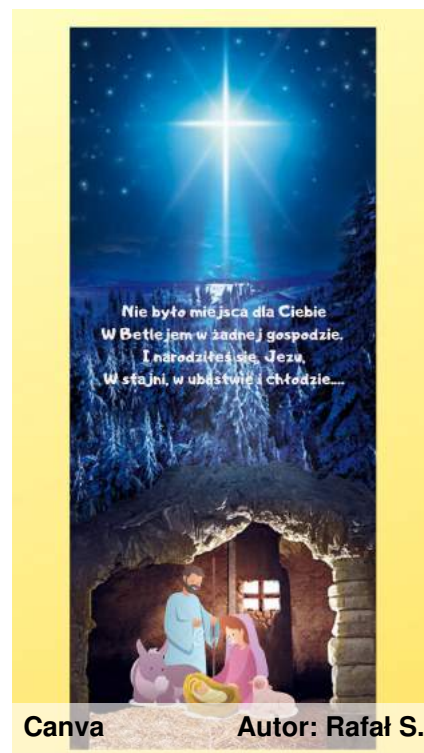
Świeca wigilijna - Światło miało być znakiem zaproszenia do rodziny Maryi i Józefa, aby Jezus narodził się w każdym domu.

Opracował: Rafał Skrzyszewski

JAK PRZYGOTOWYWALIŚMY SIĘ DO ŚWIĄT BOŻEGO NARODZENIA?

Właściwie przez cały grudzień w naszej "Trójce" można było dostrzec powoli zbliżające się święta Bożego Narodzenia. Świątecznie udekorowane sale lekcyjne, choinki na korytarzach szkolnych, loteria świąteczna, przeróżne klasowe warsztaty artystyczne, podczas których powstawały kolorowe ozdoby choinkowe, pierniczki czy inne elementy związane z najbliższymi świętami. Nasi uczniowie brali też udział w świątecznych konkursach literackich i w przeglądzie kolęd i pastorałek. W tygodniu poprzedzającym święta w większości klas odbywały się klasowe wigilie, natomiast na szkolnej scenie mogliśmy podziwiać bożonarodzeniowe przedstawienie teatralne.

Świątecznie w naszej szkole zaczęło się robić już na początku grudnia, kiedy odwiedził naszą podstawówkę prawdziwy **Święty Mikołaj** na specjalne zaproszenie członków Spółdzielni Uczniowskiej "Karmelka". Zawitał w progi naszej szkoły 6 grudnia i przy akompaniamencie świątecznych przebojów, św. Mikołaj wspólnie ze Śnieżynkami z „Karmelki”, przemierzali szkolne korytarze, witając się z uczniami, przybijając piątki i częstując słodyczami tych młodszych, i tych trochę starszych!

Innymi świątecznymi akcentami w szkole były: **loteria** z atrakcyjnymi fantami oraz wspaniały **kiermasz bożonarodzeniowy**, przygotowane przez młodych spółdzielców pod czujnym okiem opiekunki pani Małgorzaty Wysoczyńskiej. W tym roku królowały choinki wykonane z naturalnych materiałów, ale także można było nabyć naprawdę oryginalne ozdoby świąteczne, słodkie lukrowane pierniczki, pachnące sianko i susz wigilijny.

Nasi uczniowie uczestniczyli także w spotkaniu świątecznym w Muzeum Ziemi Lubartowskiej, gdzie zaprezentowali **program „W ten grudniowy czas...”**. Poetyckie refleksje adwentowo bożonarodzeniowe przygotowane pod kierunkiem p. Grażyny Antoniuk (opiekunki gazetki szkolnej) zaprezentowali zgromadzonym gościom: Hania Wojciechewicz i Maja Liżewska z kl. 8e, Michał Domin z kl. 8d, Patryk Woliński z 5e oraz Bartek Libera z 7d. Po prezentacji i życzeniach odbyły się krótkie warsztaty twórczości bożonarodzeniowej, które prowadzili nauczyciele naszej szkoły: p. Danuta Olejniczek, p. Kinga Grzelak i p. Ula Czakon. Spotkanie zakończyło się degustacją świątecznych słodkości i wspólnym kolędowaniem.

Redakcja

ŚWIĄTECZNE ODWIEDZINY W HOSPICJUM

Z magicznym przesłaniem świątecznym uczniowie naszej "Trójki" odwiedzili także podopiecznych Hospicjum im. św. Anny w Lubartowie. Kolejny rok z rzędu uzdolniona artystycznie młodzież przygotowana przez panią Emilię Sobczak-Chudzik występowała z programem literacko-muzycznym przed tymi, dla których być może będą to już ostatnie święta w życiu.

Na ręce siostry-dyrektor dzieci przekazały piękne świąteczne stroiki, które wykonane zostały na warsztatach pod kierunkiem pani Kingi Grzelak i pani Urszuli Czakon. Uczniowie wsparli chorych dobrym słowem oraz otuchą płynącą z wierszy, pieśni i kolęd.

JASEŁKA SZKOLNE

19 grudnia 2019 roku uczniowie klasy Vd i Ve (na scenie w role aktorów wcielili się też nasi dziennikarze) wraz z wolontariuszami pod opieką pani Anety Głębockiej-Wysok wystawili **jasełka bożonarodzeniowe**. Tematem przewodnim była oczywiście biblijna historia o narodzeniu Pana Jezusa. Role postaci biblijnych zagraли również wolontariusze, dlatego też w jasełkach nie mogło zabraknąć wartości bliskich idei wolontariatu. Widzowie poznali Świętą Rodzinę, Pastuszków, Trzech Króli. Zrozumieli potrzebę pomagania każdemu człowiekowi, poznali Miłość, która może rozjaśnić największy mrok ludzkiego serca i zrozumieli, że święta Bożego Narodzenia mogą być dobrym czasem na zmianę swojego życia. Występowi uczniów towarzyszyły kolędy w wykonaniu utalentowanych solistów naszej szkoły. Nad oprawą muzyczną jasełek czuwała pani Emilia Sobczak-Chudzik. Nasze przedstawienie swoim tańcem uświetniły aniołki z klasy If, przygotowane przez p. Danutę Bogusz, a świąteczną scenografię przygotowały panie Agnieszka Szelech i Marzena Borzęcka.

NASZA TWÓRCZOŚĆ

O św. Mikołaju

Święty Mikołaj to super gość!
Dla swoich psów ma zawsze kość!

Reniferów ma zgraną pakę:
Rudolf, Tancerz i Amorek
(gdy dostarcza prezenty
omiya z nimi każdy korek).

Ma wielką, czerwoną czapkę na
głowie

I daje prezenty każdej grzecznej
osobie!

Ja Mikołaja bardzo podziwiam,

On bardzo ciężko pracuje,

A na dodatek nad każdym elfem
panuje!

Natalka Rysiowska

Święty Mikołaj u spółdzielców

WARTO WIEDZIEĆ...

Wigilia to dzień poprzedzający Boże Narodzenie, który jest jednocześnie najbardziej uroczystym i wzruszającym wieczorem roku. Nazwa pochodzi od łac. słowa „vigilia”, które oznacza czuwanie i oczekiwanie. W Polsce tradycja Wigilii upowszechniła się dopiero w XVIII wieku.

Dodatkowe nakrycie przy stole to symbol pamięci o naszych bliskich, którzy nie mogą spędzić z nami świąt lub o zmarłym członku rodziny. W niektórych domach miejsce to pozostawiane jest dla niezapowiedzianego gościa.

Świąteczna krzyżówka

1. Jedna z ozdób choinkowych.
2. Łamiemy się nim na znak pojednania i życzliwości.
3. Był tóżeczkiem małego Jezusa.
4. Można zrobić je np. w oleju.
5. Pięknie przystrojone drzewko.
6. Jest głównym składnikiem makowca.
7. Jest nią karp.
8. Mają bardzo twardą łupinę.
9. Wolne miejsce przy wigilijnym stole zostawiamy dla ...
10. Jedną z potraw jest kapusta z ...
11. Uroczysta i odbywa się w kościele o północy.
12. Najpopularniejsza na świecie kolęda.
13. Ozdobione są świątecznymi motywami i wysyłamy je z życzeniami.
14. Rozpoczynamy ją, gdy wszędzie pierwsza gwiazda.

Autor: Rafał Skrzyszewski
klasa V e

Wvk. w Canvie

**"SZKOLNIAK" WYDANIE SPECJALNE
ROK SZKOLNY 2019/2020**

Specjalny numer opracował zespół redakcyjny w składzie: Weronika Duda, Natalia Rysiowska, Rafał Skrzyszewski, Mikołaj Wołowik i Daria Wrzos

Opracowanie ilustracji: Rafał Skrzyszewski i Mikołaj Wołowik

Skład komputerowy: Ewa Abramek

Opiekunowie redakcji: Ewa Abramek i Grażyna Antoniuk

DOWCIPY ŚWIĄTECZNE

Kolega pyta przyjaciela:

- Czy w tym roku kupiłeś coś pod choinkę?
- Owszem, udało mi się kupić stojak.

Fąfara puka do drzwi sąsiadki i pyta:

- Mogłabyś mi pożyczyć soli?
- Nie.
- A cukru?
- Nie.
- A może chociaż mąki?
- Nie.
- A czy w ogóle jest coś, co mogłabyś mi pożyczyć?
- Tak. Mogę ci pożyczyć: Szczęśliwego Nowego Roku!

Przyjaciół pyta Fąfara:

- Jak minęły święta?
- Wspaniale! Żona serwowała mi same zagraniczne potrawy.
- Jakże?
- Barszcz ukraiński, fasolkę po bretońsku, pierogi ruskie i sznycel po wiedeńsku z kapustą włoską.

Jasio pyta tatę:

- Jak myślisz, ile kilometrów jest z Warszawy do Lublina?
- Sto osiemdziesiąt.
- A z powrotem?
- Tyle samo.
- Niemożliwe! Przecież między gwiazdką a Nowym Rokiem jest tylko jeden tydzień, a między Nowym Rokiem a gwiazdką prawie cały rok!

Przedszkolak pyta kolegę:

- Co dostałeś na gwiazdkę?
- Trąbkę.
- Mówiłeś, że dostaniesz lepsze prezenty!
- To super prezent! Dzięki niej zarabiam codziennie 10 złotych!
- W jaki sposób?
- Tata mi daje, żebym przestał trąbić!

Wvbrała: Weronika Duda